

חקר לעתיד (Future Search) - מרוין וייסברוד וסנדרה ג'אנוף רשם - שי בן יוסף

ארבעה עקרונות

1. שינוי מערכתי מחייב השתתפות רחבה – שיטת 'חקר לעתיד' מזמנת 8 נציגים לכל אחת משמונה קבוצות בעלי עניין מזהות, במטרה להביא את כלל המערכת לחדר. – סה"כ 64 משתתפים. כל המערכת בחדר – מוסמכים, משאבים, מומחים, מקורות מידע, מושפעים
2. 'חשוב רחב ופעל ממוקד' – שיטת חקר לעתיד מאפשרת למשתתפים לבחון את המציאות מתוך נקודות מבט שונות ולאחר מכן לעודד אותם לבחור את העניין בו הם מעוניינים להשפיע.
3. תהליך חקר לעתיד ממוקד בעתיד – לעבר יש מקום וכבוד, אך העתיד אינו צומח ישירות ממנו. יצירת עתיד טוב יותר מחייבת 'קפיצה מחשבתית', הומור, יכולת לחלום ונכונות לקחת סיכונים.
4. ניהול עצמי מכון יישום – האחריות לעתיד מתחילה כאן ועכשיו. תהליך 'חקר העתיד' בונה את יכולתם של המשתתפים לנהל את עצמם, מתוך אמון, ובמעורבות קטנה ככל האפשר של מנחים חיצוניים.

זמן – לסדנת 'חקר לעתיד' נדרשות שתי יממות הכוללות שתי שינות לילה. ניתן אך לא מומלץ, לפצל זאת לחמישה מפגשים בני חצי יום כל אחד.

אמונות:

1. יצירת שדה משחק המאפשר הופעה של מגוון, אותנטיות, דיאלוג,
2. להיפטר מהנחות/הרגלים מעכבים:
- האמונה כי מישו אחר 'יודע'.
- התלות במומחים, שפה, תהליך לינארי...
3. תכנון בסביבה מורכבת בחירה ערכית יותר מאשר ניתוח מידע והסקת מסקנות.
4. אנשים עושים בחירה ערכית שונה כאשר הם בדיאלוג עם סביבה מורכבת מאשר עם עצמם וסביבם פנים מוכרות.
5. לאנשים יכולות רבות מאלו שהם מביאים לידי ביטוי ביום יום, הם רק זקוקים להזדמנות...

מבנה הסדנה

יום ראשון אחה"צ - עבר
פתיחה

הצגת מטרות התהליך
הצגת סוגיות ותחומי מינוף כפי שעלו במחקר המקדים.

קיר הזמן + ודאויות ואי ודאויות על העתיד

תחומי מינוף - מגמות משפיעות - ציורי שמש + תיעוד

חקר מוקיר

חדשות הלילה

יום שני – מכאן לשם

בוקר מה קורה לנו? – חדשות הבוקר, עשיה נוכחית ותוכניות קיימות בתחומי הליבה, גאווה וצער – הצגת הסיבות לגאווה ונקודות גאווה וצער, קשר בין תחומי המינוף לעשיה הנוכחית

צהריים – היכן רוצים להיות? אחה"צ סיפורי עתידים מועדפים, תאור מכנה משותף

יום שלישי בוקר – איך נגיע לשם?

- תכנון
- אפשר מרחב פתוח ליישום

דנאות וטכניקות אפשריות

1. הוקרה ולימוד מן העבר. מה לשמר, מה לשפר ומה לחדש? – טכניקות אפשריות : סיפורי ותיקים, קיר הזמן, חקר מוקיר
2 שעות
2. הערכת ההווה מבט מפוכח אל המציאות הנוכחית. מה עובד ומה לא? – טכניקות אפשריות : SWOT, קפהעולמי,
2 שעות
3. הנחות יסוד, ערכים ועקרונות בקהילה עבר, הווה, עתיד. טכניקות אפשריות : תרגיל 'מוטו', מזוגות לשמיניות.
2 שעות
4. ארועים מגמות וטרנדים. מה קורה בסביבות החיצוניות אשר משפיע כיום ובעתיד. טכניקות אפשריות : הרצאות השראה, אוסף היגדים, 'יום בחיי'
2 שעות
5. הרחבת האופק – למתוח את תמונות העתיד אל עבר המרגש והמאתגר. טכניקות אפשריות : חשיבה יצירתית,
6. חזון של עתיד מועדף יצירה משותפת של תיאורי עתיד מועדף ברורים ומטרות הנגזרות מהם.
7. קישור החזון לפעילות, המשתתפים משרטטים סידרה של פעולות קונקרטיות למימוש החזון אל המציאות.
8. יישום – יצירת 'הצלחות קטנות' המובילות להצלחה מתרחבת.

מקורות ודוגמאות

Weisbrod, M. & Janoff, S. (2007). Don't just do something, stand there! San Francisco: Berret-Koheler, CA

Weisbrod, M & Janoff, S. (2010). Future search (3rd ed). SF : Berrett & Koehler.

<http://www.futuresearch.net/method/whatis>